

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DORIAN, GELLU

Ratații / Gellu Dorian. - București : Cartea Românească, 2018

ISBN 978-973-23-3307-5

821.135.1



Grupul Editorial Cartea Românească

Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, 2018

Editura Cartea Românească este un imprint al Editurii Cartea Românească Educațional

www.cartearomaneasca.ro

Gellu Dorian

RATAȚII
,



I.

1.

Cînd a făcut ochii mari și a început să înțeleagă ce se petrece în jurul lui, tatăl tocmai se întorsese de la Școala de Partid, unde stătuse șase luni pentru a fi bine îndoctrinat în ceea ce privește conducerea gospodăriilor agricole de producție, care tocmai în acel an își vor schimba denumirea în cooperative agricole de producție. Vasile Hrom fusese un fruntaș al întovărășirii, imediat ce chiaburilor li s-au pus cătușe, iar proprietățile acestora au trecut în mici gospodării care trebuiau acum adunate la un loc sub o singură administrație. Aproape că nici nu l-a mai cunoscut cînd a intrat pe poartă. Stătuse șase luni la București. Nu numai înfățișarea îi era schimbată, ci și vocea, care devenise mai gravă, mai decisă, mai autoritară. Alin îl știa pe bătrîn – că așa i-a spus de cum a făcut ochi și i s-au năzărit cuvintele pe limbă – mai dulce la glas, mai îngăduitor, bucurîndu-se pînă și de o primă cireașă coaptă în luna mai pe care i-o aducea lui, celui mai mare fiu dintre cei trei pe care-i avea, și o fată. Îl lua în brațe și-l arunca înspre cer, unde plutea cum va face în dese rînduri cînd va înțelege ce e cu el și cu lumea din jur, de unde cobora în țipete de bucurie în brațele vînjoase ale părintelui iubitor, zgîlțindu-l cu putere, să se obișnuiască cu loviturile pe care mai tîrziu le va lua de la ceilalți copii din sat. Trebuia să-l călească, cu iubire și gesturi dure, cu vorbe blînde,

dar și cu înjurături deocheate, cu mîngîieri pe frunte, dar și cu cîte o palmă pe obraz, fără a-l face pe copil să plîngă, ci doar să se întrebe dacă este iubit. El nu crescuse așa și acum își educa după regulile lui primul copil, în care își punea toată nădejdea pentru bătrînețea lui într-o altfel de lume decît cea prin care a trecut. Părea un copil debil, cu căpățîna mare, cu păr creț și negru, cu ochii exoftalmici, la distanțe mai mari decît firesc de rădăcina nasului, mereu încercănați, sub o frunte bombată de sub care mai tîrziu vor izvorî milioane și milioane de idei, cărora niciodată nu le va găsi capătul. Acum însă, după șase luni de absență, tatăl lui părea alt om. Nici nu l-a sărutat pe obraji cînd a intrat în curte și i-a sărit în brațe. Abia de l-a ridicat la nivelul pieptului și l-a lăsat jos. S-a uitat lung la femeia cu care a făcut cei patru copii, aproape amenințător, și la ceilalți frați mai mici ai lui Alin – mezina abia de făcuse un an –, a tras-o de mîneca rochiei cu care era îmbrăcată și a dispărut cu ea în casă, spunîndu-i lui Alin să aibă grijă de cei mici, că el are ceva de vorbit cu mama lor. Nu a înțeles atunci țipetele care s-au auzit timp de cîteva minute bune în șir; la început păreau de plăcere, apoi de durere, chiar cu gemete de plîns, trăind mult timp cu această întrebare în cap, pînă cînd și-a dat seama că așa face un om cu nevasta lui cînd se întoarce după o lungă plecare de acasă – după ce se culcă cu ea, o bate pentru posibilele greșeli făcute, o iubește, o mîngîie și îi astupă gura și ochii plini de lacrimi cu palmele. Scena a mai trăit-o de mai multe ori.

De atunci, de la întoarcerea tatălui său de la Școala de Partid, n-a mai auzit din gura acestuia o vorbă bună, nici adresată lor, copiilor – doar pe el îl privea mai blînd și îngăduitor –, nici mamei lor, nici vecinilor, nici cunoscuților, ci doar atunci cînd în casa lor veneau niște tovarăși de la raion care chefuiau pînă noaptea tîrziu și se veseleau pînă cînd cădeau pe sub mese, trezindu-se a doua zi chiauni și gata să o ia de la capăt. Dar, și așa, tatăl lui i-a rămas model de viață, de devotament față de o idee înnoitoare cum era aceea de a aduna la un loc toate pămînturile oamenilor și a-i pune la treabă fără a duce nimic toamna acasă, ci la deal, la cooperativă, de unde primeau atît cît aveau nevoie. Era președintele ceapeului, mult mai mare în funcție decît președintele Consiliului Popular,

care nu avea nici o putere în fața tatălui său, chiar dacă funcția slăbănogului de Arvințe părea în fața sătenilor mai mare și mai importantă.

Ce puternic îl vedea atunci cînd mergea cu el pe la casele oamenilor din sat pentru a-i convinge să se treacă la colectivă! Unde nu reușea de bună voie, arăta pumnul. Unde omul disperat și neîncercător nu se lăsa convins să pună mîna pentru a semna pe tocul cu peniță muiată în călimara legată cu o sfoară de gîtul lui, pîndea degetul aceluia ins, care poate nici nu știa să scrie, îl ungea cu cerneală și-l punea pe hîrtia aceea prin care își dădea de bună voie, cum i se țipa în urechi, pămîntul la stat:

– Care știe foarte bine, boule, ce are de făcut cu el, cum să te hrănească, să nu te ghiftuiești numai tu, ci toată lumea care a așteptat să vină democrația de la Răsărit, să-i înfunde pe chiaburi în pușcării și să ne lase nouă, celor buni și drepti, pămînturile, pentru a le lucra după legile productive ale lui Miciurin – țipa acesta, cu gura plină de spume și ură, recentele învățături cu care s-a întors de la Școala de Partid.

Odată, cînd au mers la bunica dinspre mamă, Sevastița lui Cozac, o femeie credincioasă și lipsită de orice apărare, crezînd că s-au dus la ea să o ajute la treabă, aceasta avînd moștenite de la soțul ei și de la părinți vreo zece hectare de pămînt, la care visase pînă mai ieri și tatăl lui, Alin a asistat la o scenă groaznică. A fost obligat de tatăl lui să-i țină mîinile bunicii, cu care aceasta se apăra, vîrsînd călimara cu cerneală de la gîtul lui Vasile Hrom, în care acesta își muiase tocul pentru ca femeia, proprietară de pămînt, să semneze actul prin care ceda tot pămîntul benevol statului. Numai așa acesta a putut să-i scoată de sub pledul cu care era învelită talpa piciorului Sevastiței. I-a uns apoi cu cerneala de pe cămașa lui degetul mare al bătrînei care nu-și dădea seama ce se întîmplă, pe care apoi i l-a apăsat pe acea coală de hîrtie, devenită actul ei de înscriere în ceape. Și-a dat seama atunci, din blestemele bunicii, că trebuia să aleagă, ori cu ea, ori cu tatăl lui. Și din acea clipă și-a urît bunica și a rămas fidel tatălui, din vorba căruia nu a ieșit niciodată, și care, pentru convingerile sale, l-a răsplătit din acel moment cu cele mai bune daruri, cu bani, cu

tot ce și-a dorit. Dar, cu vorbe bune, nu! Astea nu puteau ieși din gura la Vasile Hrom nici măcar pentru fiul lui iubit. I-a devenit idol și model de viață.

Altă dată, căutându-l pe Mitru Aroboaiiei, un mărginaș din Oaia, care, cu o zi înainte, i-a snopit din bătaie pe cei doi milițieni care au venit să-l ia la post pentru a da niște declarații, Alin a văzut cu ochii lui mirați cum bunul lui tată, după ce a întrebat-o pe muiera fugarului unde-i este bărbatul, a cîrpit-o pe aceasta cu pumnul în cap, răsturnînd-o peste o laviță pe care se afla un cop plin cu făină de grîu care s-a împrăștiat în toată casa. Vară fiind, femeia era îmbrăcată într-o rochie subțire, care, în cădere, i-a dezvelit pînă sus picioarele albe și frumoase, lăsînd-o în fundul gol, neavînd nici chiloți pe ea. Nu mai văzuse pînă atunci o femeie goală pînă la buric, cu picioarele în sus, arătîndu-și toată averea, pe care cu un gest sigur pusese mîna tatălui, care, cu cealaltă mîna, și-a desfăcut prohabul pantalonilor și, sub ochii mirați ai copilului, a posedat-o pe Aneta, că așa o chema pe femeia care nu se mai mișca sub trupul dezgolit al tatălui, care se zbătea ca un cîine în legătoare peste mărginașa pe al cărei trup bine făcut pusese de mult ochii președintele ceapeului. Cînd bunul lui tată, după un lung travaliu, timp în care i-a acoperit cu palmele gura femeii, s-a ridicat de pe trupul ce părea inert, l-a văzut în cadrul ușii pe Alin, cu ochii mari și roșu la față:

— Ce te holbezi, bă, ca prostul?! Fugi de-l caută pe nenorocit.

Nenorocitul soț, de teamă, cînd a aflat că este căutat de Vasile Hrom, cel mai de temut om din sat, căruia nu-i putea nimeni face nimic, ci, dimpotrivă, după fiecare ispravă de genul acesta, era decorat și dat de exemplu, s-a ascuns în groapa closetului din fundul grădinii, cel mai sigur loc, în care intuiția președintelui nu va putea să-l găsească. Plin ochi cu recolta pe cîțiva ani, mocirlită de la ploile din ultima vreme, closetul l-a acoperit pe cel căutat pentru a fi judecat și băgat la zdup pentru mai multe păcate închipuite și pentru că încă nu s-a înscris la ceape, dar mai ales acum, pentru că i-a schilodit pe cei doi milițieni. Pentru o astfel de eventualitate, își pregătise din timp o trestie prin care a trecut un fir gros de sîrmă înroșită, pentru a putea respira prin ea, și cu

aceasta în gură a stat acolo pînă spre seară, cînd a fost sigur că nu mai este căutat. A scos ușor capul, acoperit și el cu un ciorap, afară din ciorfăiala împuțită și plină de viermi, gîndindu-se atunci cîți ani au trebuit să treacă pentru a se umple și cîți nenorociți s-au deșertat în ea – o listă întregă de vecini, neamuri și inși care au trecut pe la el întîmplător, printre care chiar și Vasile Hrom, ai cărui ochi se lipiseră de fesele și sîinii nevastei lui, al cărui căcat acum îi șiroia peste față –, și a privit spre casă. Nici o mișcare. Vasile Hrom plecase de mîna cu fiul lui, după ce-i oferise o lecție de viață pe care acesta nu trebuia să o uite. Și nu o va uita. Cum nu va uita multe alte lecții la fel de pline de miez de viață nouă. Ieșit din hazna, Mitru s-a îndreptat spre casă pe cărarea ce tăia grădina. Acolo nu se mișca nimic. Aneta lui nu aprinsese lampa. O fi luat-o pe ea în locul lui? Ce s-o fi întîmplat? Se întreba îndreptățit bărbatul care, speriat și atent să nu fie văzut, dar și încordat ca un arc, nu mai simțea în nări duhoarea pe care o împrăștia în jurul lui. Cîinele, legat undeva la colțul casei, lîngă poiata de păsări, l-a simțit. I-a făcut semn să nu latre, ridicînd mîna în sus. Dar acesta mîrîia gata să scoată primul lătrat, care ar fi atras atenția asupra sa. Credea că toată miliția de la raion este pe urmele lui. I-a spus numele. Cîinele, recunoscîndu-i vocea, n-a mai mîrîit, nici n-a mai lătrat. A intrat în șoprul în care ținea uneltele de lucru la cîmp, și-a dat hainele jos, s-a șters cu un țol de cordele și s-a spălat cu apa din treuca găinilor. Și-a acoperit apoi trupul cu un pled, pe care erau adunate cîteva kilograme de boabe de fasole, pe care le-a deșertat într-o găleată, fiind cu ochii în patru, și s-a strecurat în casă. Aneta zăcea despuiată, după laviță. Făina era împrăștiată peste tot în casă. I-a ridicat capul și și-a apropiat buzele de gura femeii. Nici o adiere de respirație. Nimic. A scuturat-o puternic. I-a șoptit apoi numele. S-a uitat la trupul inert al acesteia, apoi a strigat cît l-au ținut bojogii:

— Criminalule!

Dar cine să-l audă. Doar cîinele care a început să latre fără întrerupere. Mitru s-a așezat lîngă trupul femeii și așa l-au găsit milițienii a doua zi în zori, mut și inconștient. L-au ridicat și l-au dus la ospiciu.

— S-o îngroape primăria – i-a spus Vasile Hrom fiului lui, când acesta l-a întrebat cine o va îngropa pe Aneta. Iar tu n-ai văzut nimic!

Pentru oameni și cărți

— Nici n-am fost acolo – a spus acesta, înlocuind în capul lui ceea ce a văzut cu o cu totul altă întâmplare.

Și așa a rămas în capul lui Alin, copil de doar cinci ani, că Mitru Aroboaei și-a ucis nevasta, împrăștiind această veste în tot satul și prin satele vecine, pînă la Mîloasa și Ivesți, pe unde acesta își avea neamurile pe toată valea Nistrei.

2.

Astfel de fapte deveniseră obișnuințe ale copilăriei lui Alin. Pînă să se termine colectivizarea, a asistat la tot felul de întâlniri de acest fel, din care, copil fiind, nu înțelegea nimic, însă a rămas cu exemplul tatălui său, care ieșea totdeauna victorios. Nu trecea nici o lună fără ca acesta să nu fie premiat, fără să nu primească vreo diplomă și să fie elogiat în fața sătenilor din Stihia. Dacă astea erau faptele apreciate atît de mult de tovarășii de la oraș, care nu conteneau să le treacă pragul, iar mama lui să le pună pe masă de fiecare dată bucate din cele mai alese, pe care, mergînd pe la prietenii din vecini, nu le vedea nici la sărbători, înseamnă că așa va face și el cînd va fi mare. Mereu erau alții și alții. La un moment dat a venit și un mare tovarăș de la București. Cică i-a fost profesor. Așa a fost prezentat la căminul cultural, unde au fost adunați oameni din toate satele din împrejurimi. Atunci au fost și la mănăstirea Selța, închisă cu doi ani în urmă, unde s-au întîmplat niște lucruri ciudate, pe care tatăl lui nu a vrut să i le spună atunci, dar i-a promis că i le va povesti cînd va fi mai mare, pentru că oamenii aceia i-au promis că o să-l ia la București, să-l facă și pe el mare ca ei. Și știa că tatăl lui se ține de cuvînt. Tot ce-i cerea îi dădea, așa că o să-i spună și ce i-a ascuns acum. Fusesse și el acolo în acea zi, însă n-a fost lăsat să stea cu acei oameni în trapeza mănăstirii, făcută atunci cramă, unde poposeau în sezoanele de

vînătoare acei oameni înarmați pînă-n dinți, îmbrăcați în haine verzi, cu pălării cu pene de gaiță și mereu puși pe chef. S-a jucat prin apropiere cu cîinii din curtea mănăstirii și, din cînd în cînd, mai trăgea cu urechea, deschizînd ușa, fiind alungat de tatăl său, care părea a fi șeful tuturor de acolo. Sau așa îi plăcea lui să creadă. Ce puneau la cale, ce făceau ei acolo, în acea sală plină de butoaie, nu a aflat niciodată, pentru că tatăl lui a uitat să-i mai spună, iar lui i-a fugit mintea de copil la lucruri mai la îndemînă decît treburi atît de dificile, cum păreau a fi cele ale acelor tovarășii de chef.

3.

Îi plăcea să se țină ca un cățel de pantalonii lui taică-său. Acesta se obișnuise cu el și, cînd nu era acolo, lîngă el, îi simțea lipsa. Cuțu-cuțu, îl chema ca din joacă atunci cînd îl vedea în urma lui, cu ochii bulbucăți și negri sub funtea bombată și mare, cu capul acoperit cu un păr negru și creț, ca blana unui moșar scăpat de cuțit la Paște. Mîna lui mare, lăsată pe capul copilului, îi umplea inima acestuia de bucurie și-l făcea bleg, ca un pisic lăsat să ațipească pe pieptul stăpînului. Era fericit și nu se mai gîndea la nimic, decît doar la faptul că așa va dori să fie, ca tatăl lui, cînd va fi mare. Dar uita imediat acest gînd, pentru că altceva îi bîntuia prin cap, și trecea la împlinirea aceluia plan din mintea lui. Însă, niciodată, de pe atunci, nu ducea nimic pînă la capăt. Nici măcar atunci cînd îl ruga mama să aducă o găleată cu apă, din aia mică, special cumpărată pentru el de tatăl lui, nu termina treaba pe care o începea. Turna apa în găleată, pe jumătate o vărsa la cîtiva pași, apoi abandona găleata în mijlocul curții și se ducea spre altă treabă ce i se părea mult mai importantă, pe care, nici pe aceasta, nu o ducea pînă la capăt, pentru că imediat se împiedica de altă idee ce-i ducea pașii spre alt loc.

— Măi, copile, măi, te-am rugat să-mi aduci o găleată de apă! striga mama la el, pentru a-l obișnui să facă un lucru pînă la capăt, pentru că observase că niciodată nu făcea ceea ce i se cerea, ci

numai ce-i trecea prin cap, dar nici atunci nu finaliza nimic. Și, când era la sînul ei și sugea hapsîn, trăgea cu ochiul la cealaltă fiță, pe care o apuca cu degetuțele lui rotofeie și o ducea la gură, o murseca rapid și lacom, ca apoi să o lase și să treacă la cealaltă ce i se părea mai plină, mai frumoasă și mai gustoasă.

— Cu cine semeni, măi, copile, măi?! se întreba mama mirată.

— Știi tu pe altcineva cu care să semene? întreba bărbatul pus pe harță și dintr-o astfel de situație. Și femeia tăcea și-și vedea de treburile ei, aducînd ea găleata din mijlocul curții unde o abandonase Alin, care, auzind dialogul dintre cei doi, se opoșea sub turul pantalonilor tatălui unde, spre hazul copilului, trosnea o bășină direct în creștetul capului acestuia. Și asta era cea mai mare bucurie a lui Vasile Hrom, când își vedea odrasla rîzînd cu gura pînă la urechi, iar pe mama acestuia necăjită și batjocorînd în sinea ei sau blestemîndu-și zilele și norocul ce-a dat peste ea când l-a întîlnit pe Vasile și l-a acceptat de bărbat în casa moștenită de la tatăl ei. De atunci a înghițit numai în sec și i-a făcut pe plac bărbatului, care, de la o zi la alta, devenise o spaimă pe care nu și-a mai putut-o alunga.

4.

Zi de zi era alături de tatăl lui. Îl copia întru totul. Ajunsese să înjure chiar ca el:

— Gîții tăi! înjura copilul de numai șase ani, fără să știe ce înseamnă asta. Or, cel bătrîn știa foarte bine și chiar uneori punea mîna în gîtul celui înjurat și, dacă nu-l culca la pămînt, îi trăgea un picior în fund celui astfel pedepsit, iar acesta o rupea la fugă. Așa le spunea și el copiilor cu care se juca, iar fratele mai mic, Stelică, de numai patru ani, îl turna la mama, iar pentru faptul că pîra primea și acesta o înjurătură de la Alin și un picior în fund, iar, când auzea și Vasile Hrom că țîncul umblă cu vorba, îi aplica și el înjurătura și, cu un șut în fund, îl arunca direct în pat, unde

acesta scîncea și nu înțelegea cu ce a greșit. Alin rîdea cu gura pînă la urechi și era mîngîiat pe creștet de bunul lui tată.

Se născuse și cel mic, Ionică. Plîngea de mama focului. Avea crampe și nici un leac nu-i era de folos. El și mama au fost mutați în bucătăria din curte, o anexă în care stăteau în timpul verii. După ei a fugit și Stelică, știind că acolo va fi mîngîiat de mama lui și nu bătut și înjurat, așa cum făcea tatăl, care-și canalizase toată dragostea pentru fiului cel mare cu care-și făcuse planuri de viitor, mai ales că acum erau complici la unele fapte din care acesta trebuia să învețe regulile dure ale vieții.

Vasile Hrom era mai tot timpul plecat de acasă. Treburile cooperativei îl mînau de dimineață pînă seara pe cîmp, la grajduri, la semeteu, cum spunea el Stației de Mașini și Tractoare, cu care se mîndrea. Acolo lucrau șazeci de oameni. De cum se topea zăpada și pînă toamna tîrziu cînd, se așternea iarăși peste dealurile din împrejurimi, președintele trebuia să fie în mijlocul oamenilor. Echipe mari de lucrători împînzeau cîmpurile. Tarlalele trebuiau apoi păzite, pentru că cei nevoiași, adică mai toți sătenii care și-au dat pămîntul la ceape, nu aveau nici de unele. Ferma de animale era și ea o grijă în plus. De acolo veneau veniturile, de cum dădea colțul ierbii și pînă ieșeau primele recolte de grîu. Vaci de lapte și tăurași pentru carne, porci și păsări, oi, cai — a avut grijă să populeze grajdurile și saivanele cu tot soiul de animale, așa cum îi cereau normele de partid, cu care a venit de la înalta școală de la București. La toate trebuia să pună oameni de încredere pentru că miza acolo era mare, iar oricine se putea înfrupta fără știrea lui. Și, oricît de vigilent ar fi fost el, tot îi scăpau printre degete unele, altele. De închis ochii, nu-i închidea pentru nimeni. Pe cine prindea, îl pedepsea drastic. Făcuse o gazetă de perete și una de stradă, cu două rubrici — una de Onoare și alta de Dezonoare, chiar așa scria cu litere late și negre, rusești, cum a aflat el de la niște redactori de la *Clinchetul* că se numește acel caracter de literă — unde erau lăudați cei harnici și cinstiți și înfierăți cei care furau și nu făceau treaba cum trebuie. Acolo, la rubrica Onoare, fiind uns cu coroniță la terminarea grădiniței, a debutat cu o poezie, copiată dintr-o revistă, dedicată partidului, Alin. Devenise subit mîndria

satului. Și de mîndru ce era, avea dreptul să facă orice îi trecea prin cap. Și lui Alin îi treceau multe. Se pregătea pentru școală, și va intra în curînd în clasa întîi și:

— Gata, bre, cu huzurul! La carte, să ajungem om mare – i-a spus tatăl lui, care s-a bătut ca leul cu educatoarea pentru a-și scoate pe primul loc odrasla, care, după spusele acesteia, nu era deloc cuminte și nici nu învățase să se poarte frumos, nici cu colegii de joacă, nici cu personalul grădiniței.

— Copiii obraznici sunt isteți și deștepți – i-a spus acesta educatoarei, care-i dădea exemple pe Vlăduț, fiul șefului de post, și Casandra, fiica preotului, cuminți și deștepți. La aflarea acestei vești nu prea bune despre Alin al lui, care trebuia să iasă pe scenă cu coroniță și premiu la serbarea de sfîrșit de an, i-a atras atenția preotului să-și educe fata în spiritul normelor de partid și de stat, că altfel face din biserică depozit de cereale, că și așa nu are unde depozita grîul, și-l va trece și pe el la munca cîmpului, cu Dumnezeu înainte, iar pe șeful de post l-a pus să-și bată progenitura în fața lui, iar pe Alin l-a îndemnat să-i tragă un șut în fund – tu-s gîții tăi! –, să-i știe de frică și nu care cumva, dacă vor nimeri în aceeași clasă, să îndrăznească să învețe mai bine decît fiul lui, că s-a zis, bă, cu voi! La începerea anului școlar, a avut grijă învățătoarea să-i pună în clase diferite, atît pe fiica preotului, cît și pe fiul șefului de post, care, de la acele picioare în fund și umilință la care a fost supus, de atunci nu a mai deschis niciodată vorba cu Alin. Însă pe acesta nu-l interesa cîtuși de puțin o prietenie cu cineva. Toți din jurul lui trebuiau să-i știe de frică. Pînă cînd și profesorii, pe care i-a avut din clasa a cincea, au trebuit să se conformeze normelor de partid și de stat, și să-l scoată de fiecare dată premiant pe fiul președintelui de ceape, care, dacă nu se putea bucura la serbarea de sfîrșit de an cu laurii ridicați de fiul său, nu se simțea bine și întregului sat îi mergea prost.

De ceilalți copii nu se îngrijea cîtuși de puțin. Stelică era copil cuminte și învăța bine. Lua premiile pe merit. La fel și Ionică. Acesta era timid și dorea să ajungă cosmonaut, ca Gagarin. O să aibă tata grijă să ajungă în cosmos, dacă asta vrea fiul lui, deși, asta era așa o promisiune făcută pentru a se simți el bine, nu copilul,

care credea că totuși ar fi posibil așa ceva, dacă tata lui vrea, în timp ce acesta știa foarte bine că acolo nu poate ajunge un român. Dar îl va trimite la o școală de profil, poate chiar la Moscova, pentru a se convinge el singur de o astfel de imposibilitate. Însă, dacă Alin ar fi dorit să ajungă la Moscova și de acolo în cosmos, negreșit ar fi făcut și pe dracul în praznic pentru a-l mulțumi. Dar Alin nu-i cerea nimic. El primea totul și se bucura nevoie mare de orice i se oferea. El dorea să fie ca fiul șefului de la raion, bine îmbrăcat și trimis în taberele școlare. Și era urgent bine îmbrăcat și trimis în toate taberele școlare despre care afla. Altă dată visa cu ochii deschiși să fie ca Făt-Frumos din poveștile citite. Dar asta nu i-o mai spunea tatălui său. Trăia cu acest vis că ar putea învinge orice zmeu. Credea că este chiar Prîslea cel Voinic. Însă el era fiul cel mare al Împăratului Roșu, care, de fapt, era președinte de ceape, care tăia și despica pe unde dorea. Iar cînd a citit *Amintiri din copilărie*, s-a luat la hîrjoană cu fata preotului, iar cireșii din grădinile din împrejurimi au fost toți devastați, încît plîngerile mătușilor Măriuca nu au însemnat nimic în urechile lui Vasile Hrom, care rîdea cu gura pînă la urechi la aflarea năzbîtiilor năzdrăvanului lui fiu, care, la un moment dat, i-a cerut tatălui să-i aducă o pupăză pe care să o lege în scorbura unui măr din grădină, pentru a asculta dimineața, cînd se va trezi din somn, și apoi pentru a o prinde și duce la iarmaroc.

— Ia mai lasă-mă, bre, în pace, de unde să-ți aduc eu pupăză acum?! i-a spus acesta cînd a auzit o astfel de dorință din partea lui Alin. A fost primul refuz, poate și ultimul, făcut de tată fiului lui mai mare, pentru că acesta a început să zbiere ca din gură de șarpe, pînă cînd, la auzul acestei dorințe, pădurarul din sat i-a adus o ciocănitoare, de care s-a bucurat mai mult Vasile Hrom decît Alin, care, după ce a chinuit-o o zi, i-a răsucit gîtul și a aruncat-o la cîine:

— Na, să nu mă mai scoli din somn, că de dus la iarmaroc tot nu mă duc, că m-am lămurit eu cum vine povestea – a spus Alin, împăcîndu-se cu sine și cu tatăl său, care era ca o cîrpă în fața lui și ca un zbir în fața soției și a celorlalți copii.

Clasa întâi a fost una extrem de grea pentru Alin. Însă el nu și-a dat seama, pentru că a avut tata grijă să iasă pe primul loc și cu alfabetul la purtător. Cu el se va descurca în viață, așa cum spera Vasile Hrom că se va descurca și cu aritmetica, atât de necesară la adunarea normelor, a producției agricole, a cifrelor care-l scoteau și pe el pe primul loc pe raion, cea ce-i dădea un imbold pe care dorea să-l transfere și fiului lui. Făcuse el un calcul, că pînă va ieși la pensie, Alin va deveni inginer și va conduce semeteul, care la acea dată va fi o adevărată întreprindere cu sute de angajați. Lui Alin însă încă îi ardea de joacă. Se ținea de pantalonii lui taică-său și trăgea cu urechea pe la mai toate ședințele, vorbe care, cum îi intrau în cap așa îi ieșeau, deși, avînd în vedere dimensiunea acestuia, ar fi avut loc acolo, cu îndestulare, unde să se adune și să formeze o minte strălucită. Așa cum avea nevoie un om mare. Și el va deveni un om mare, altfel nici nu concepea Vasile Hrom, care făcea tot ce-i stătea în putere pentru a-l educa pe Alin în spiritul noilor norme de viață. Ceilalți copii creșteau de la sine, credea el, după modelul celui mai mare. Și nu greșea deloc cînd gîndea așa, pentru că, într-adevăr, modelul fratelui lor mai mare le-a fost util celorlalți, care au decis nu chiar de la sine putere, ci cu sfatul de taină al mamei lor, să nu facă ce face Alin, că nu e bine. Și, cu cît trecea timpul, cu atît își dădeau seama că mama lor are dreptate și că Alin intră din ce în ce în mai multe încurcături, pe care subit i le descurcă tatăl lor. Dar astea vor constitui stocul de amintiri pe care le va selecta în funcție de nevoile vieții. Ivindu-se dintr-o origine sănătoasă, el creștea ca ploșul în timpul ploilor de vară.

5.

De la o zi la alta devenea copia fidelă a tatălui lui, deși abia ajunsese în clasa a doua cînd a trebuit să plîngă cot la cot cu tatăl său la moartea lui Gheorghe Gheorghiu-Dej. Pentru prima dată l-a văzut disperat pe bunul lui tată. Nu știa cum să-l facă să uite de necaz. A mai renunțat la șotiile lui, cu care se obișnuiseră cu

toții, de la învățătoare la director, de la șeful de post la toți vecinii cu care acesta intra în conflict zi de zi. S-a cumițit parcă subit și și-a dat seama că tatăl lui a pierdut un mare sprijin, care era acolo, departe la București. Orice schimbare putea să-i modifice destinul bătrînelului. Și implicit și pe al lui.

— L-ai cunoscut? l-a întrebat cînd tatăl lui s-a oprit din plîns.

— A venit odată la noi, la școala de partid. Am dat mîna cu el — și Vasile Hrom și-a atins palma dreaptă cu palma mîinii stîngi și a dat drumul la un oftat adînc. Ce om a fost, ce om... Nu știu ce o să se întîmple cu noi, fiule.

— Ce o să se întîmple, tată? a întrebat acesta curios și gata să fie cuprins de o spaimă fără precedent.

Și Vasile Hrom și-a dat seama că exagera și și-a dus gîndul ivit atunci în cap pînă la capăt:

— Nu ne mai putem juca prea mult de aici încolo. Gata cu joaca, cu obrăzniciiile. Nu mai am pe cine mă baza, să te pot apăra de toți care-ți vor răul. Trebuie să înțelegi, Alinuș, că tata nu mai are prea mare sprijin acolo sus, încît nu te mai poate scoate din toate nenorocirile pe care le faci. Ai înțeles?

Și Alin i-a luat mîna dreaptă a tatălui său, pe care acesta și-o mîngîiase adineauri cu palma mîinii stîngi, a prins-o în palmele lui firave și transpirate de emoție și a dat din cap că a înțeles.

— O să te iau cu mine la București, să-l conducem pe ultimul drum.

Și promisiunea făcută nu mai putea fi retrasă. Și așa a ajuns Alin prima dată la București. A mers pentru prima oară cu trenul. Știa de el doar din *Domnul Goe* a lui Caragiale. Îi plăcea să citească. Și asta nu era chiar pe placul tatălui său, care credea că cititul cărților este o pierdere de timp. Dar accepta la gîndul că lumea se schimbă, așa cum s-a schimbat și odată cu el, cînd a fost la școala de partid și a trebuit să citească tot felul de broșuri pentru a putea lua examenele. Chiar și acum, pe tren, citea o carte de povești, pusă în desaga lui de mama Adela. Ajuns la București, nu s-a desprins o clipă de tatăl lui. S-a ținut scai de el. Au ajuns la Arcul de Triumf. A trecut pe sub el. A văzut Casa Scînteii. I s-a părut ca un palat din povești. Și habar nu avea cît de mulți zmei roșii se ascund în